

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І САДОВО-
ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

Кафедра лісівництва

ЗАТВЕРДЖЕНО

навчально-методичною комісією
ННІ лісового і садово-паркового господарства
“11” червня 2025 року (протокол №7)

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ**

Галузь знань: Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»

Спеціальність: Н4 «Лісове господарство»

Освітня програма «Лісове господарство»

Навчально-науковий інститут лісового і садово-паркового господарства

Розробник: канд. с.-г. наук, доц. Сендонін С.Є.

Київ – 2025

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Основи фахової підготовки» розкриває перед студентами особливості навчання в вузі, права та обов'язки студентів вузу, історію ННІ лісового і садово-паркового господарства (лісогосподарського факультету) та історію Національного університету біоресурсів і природокористування України, внутрішній розпорядок вузу, організацію навчального процесу, форми навчальної роботи згідно з навчальним планом, гігієну розумової праці та загальні правила роботи із книгою та бібліотекою. Наголошується на традиційних особливостях вивчення окремих груп дисциплін, необхідності вивчення загальноосвітніх, загальноінженерних, біологічних та спеціальних дисциплін.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	Н4 «Лісове господарство»	
Освітня програма	«Лісове господарство»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов’язкова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6,0	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	—	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	30 год.	10
Практичні, семінарські заняття	60 год	8
Лабораторні заняття	—	—
Самостійна робота	90 год.	162
Індивідуальні завдання	—	—
Навчальна практика	30	—
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	6 год.	—

1. МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета. Викладання дисципліни ставить метою розкрити студентам суть спеціальності, місце бакалавра, інженера і магістра лісового господарства у функціонуванні та подальшому розвитку галузі. Висвітлюються основні етапи розвитку лісового господарства, місце лісової науки, вклад видатних вчених-лісівників у розвиток лісівничих знань.

Вже з перших днів занять вивчення дисципліни має на меті допомогти вчорашнім абітурієнтам швидко адаптуватись до умов вузівського життя.

Загальні завдання викладання дисципліни впливають в вимог кваліфікаційної характеристики фахівця лісового господарства і вони доводяться до відому студентів, що які знання та вміння вони повинні придбати за період навчання на факультеті по своїй спеціальності.

Задача дисципліни також полягає у вивченні прав і обов'язків студентів університету, у навчанні студентів правильному плануванню бюджету свого часу, знайомству зі специфікою роботи вузу, формами навчальної роботи, основними документами, які регламентують навчання у вузі.

Ставиться завдання ознайомити студентів з історією вузу та факультету, історією лісового господарства, вкладом видатним вчених у розвиток галузі.

Окремо наголошується на правилах роботи з книгою, гігієні розумової праці, правилах користування бібліотекою, читальними залами тощо.

Завдання. Виходячи з вимог кваліфікаційної характеристики рівня “Бакалавр”, основними задачами вивчення дисципліни є:

- ознайомлення студентів із їхніми правами та обов'язками, специфікою роботи вузу, формами навчальної роботи, основними документами, які регламентують навчання у вузі.
- ознайомлення студентів з історією вузу та факультету;
- ознайомлення студентів з історією лісового господарства, вкладом видатним вчених у розвиток галузі.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії;

ЗК 8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому, регіональному, національному і глобальному рівнях

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства;

ПРН 13. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.

2. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	Тижні	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
			л	п	л б	ін д	с.р .		л	п	л б	ін д	с.р
Змістовий модуль №1. Навчальний процес у НУБіП													
Тема 1. Організація навчального процесу у ННІ ЛіСПГ НУБіП України	1-2	22	2	8			12	24	1	1			22
Тема 2. Інформаційна культура студента	3	24	4	8			12	22	1	1			20
Тема 3. Стисла історія НУБіП України та лісогосподарського факультету	4-5	24	4	8			12	22	1	1			20
Тема 4. Історія кафедр та наукові школи ННІ ЛіСПГ НУБіП України	6-7	22	4	8			10	23	2	1			20
Разом за змістовим модулем 1		92	14	32			46	91	5	4			82
Змістовий модуль №2. Лісове господарство в Україні													
Тема 5. Сучасне значення лісів та коротка історія лісівництва	8-9	24	4	8			12	22	1	1			20
Тема 6. Історія, загальна характеристика та організаційна структура лісового господарства України	10-11	20	4	6			10	23	2	1			20
Тема 7. Лісогосподарська діяльність Держлісагентства України	12-13	24	4	8			12	22	1	1			20
Тема 8. Основні положення концепції розвитку лісового	14-15	20	4	6			10	22	1	1			20

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	Тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	л	ін	с.р		л	п	л	ін	с.р
господарства України													
Разом за змістовим модулем 2		88	16	28	0	0	44	89	5	4	0	0	80
Усього годин		180	30	60	0	0	90	180	10	8	0	0	162

3. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація навчального процесу у ННІ ЛіСПГ НУБіП України	2
2	Інформаційна культура студента	4
3	Стисла історія НУБіП України та лісогосподарського факультету	4
4	Історія кафедр та наукові школи ННІ ЛіСПГ НУБіП України	4
5	Сучасне значення лісів та коротка історія лісівництва	4
6	Історія, загальна характеристика та організаційна структура лісового господарства України	4
7	Лісогосподарська діяльність Держлісагентства України	4
8	Основні положення концепції розвитку лісового господарства України	4
	Разом	30

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Опрацювання положень навчального процесу у НУБіП України	10
2	Структура та підрозділи ННІ ЛіСПГ	10
3	Опрацювання правил оформлення рефератів	10
4	Порівняння основних характеристик лісів світу	10
5	Ознайомлення із офіційним сайтом Держагентства лісових ресурсів України	10
6	Ознайомлення з основними законодавчими та нормативними документами лісової галузі	10
Всього:		60

5. ТЕМИ САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Написання реферату на тему: «Видатні діячі лісового господарства»	45
2	Написання реферату на тему: «Сучасні напрями наукових досліджень у лісогосподарській галузі»	45
Всього:		60

6. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

— екзамен;

- модульні тести;
- реферати;
- захист практичних робіт.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань).

8. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання, балів
Змістовий модуль №1. Навчальний процес у НУБіП України		
Практична робота №1. Опрацювання положень навчального процесу у НУБіП України	Форми здійснення освітнього процесу у вищих навчальних закладах, визначення терміну «кафедра». Форми здійснення навчання у вищих навчальних закладах, основні види навчальних занять у вищих навчальних закладах. Положення, що регламентують навчальний процес у НУБіП України	5
Практична робота №2. Опрацювання правил оформлення рефератів	Види каталогів, визначення УДК та ББК. Ознаки класифікацій видань. Приклади видань за цільовим призначенням. Форми рефератів	5
Практична робота №3. Структура та підрозділи НУБіП України і ННІ ЛіСПГ	Основні структурні підрозділи НУБіП України. Кафедри, які входять до складу ННІ ЛіСПГ. Стисла історична довідка кожної кафедри. Перелік дисциплін, які викладають окремо на кожній кафедрі ННІ ЛіСПГ. Робота Науково-дослідного інституту лісівництва та декоративного садівництва	5
Самостійна робота №1. Складання карти технологічного процесу розроблення лісосіки	Біографічний реферат на тему «Видатні діячі лісового господарства»	25
Модульна контрольна робота №1	Тестові завдання	60

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання, балів
Всього за модулем №1		100
Змістовий модуль №2. Лісове господарство в Україні		
Практична робота №4. Порівняння основних характеристик лісів світу	Засновники галузей лісової промисловості та лісового господарства. Площі лісових земель світу. Площі хвойних чи листяних лісів. Основні функції лісів. Вплив лісів на навколишнє середовище. Зміна площі лісів світу та обсяги споживання деревини	5
Практична робота №5. Ознайомлення з діяльністю Державного агентства лісових ресурсів України	Хронологія управління лісовим господарством України за останні 30 років. Особливості лісового господарства України, які відрізняють її від інших європейських країн. Розподіл лісового фонду України за відомчою підпорядкованістю. Лісистість території України за лісорослинними зонами. Характеристика лісів України за породним складом, віковою структурою тощо	5
Практична робота №6. Ознайомлення з основними законодавчими та нормативними документами лісової галузі	Лісова сертифікація в світі. Основні законодавчі документи, що регламентують ведення лісового господарства в Україні. Нормативні документи в лісокультурній справі, практичному лісівництві (рубки лісу), захисті та охорони лісу. Природоохоронні установи у підпорядкуванні Держлісагенства	5
Самостійна робота №2. Інформаційний реферат на тему: «Сучасні напрями наукових досліджень у лісогосподарській галузі»	Реферування статті на вибір, яка опублікована у періодичних спеціальних фахових виданнях	25
Модульна контрольна робота №2	Тестові завдання	60
Всього за модулем №2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

9. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=279>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- навчальні посібники, підручники;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
- програма навчальної практики навчальної дисципліни.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Основи фахової підготовки. Методичні вказівки до написання реферату для студентів зі спеціальності «Лісове господарство» освітнього ступеня «Бакалавр». Київ : Видавничий центр НУБіП України, 2020. 22 с.
2. Токарева О. В., Лакида П. І. Основи фахової підготовки. Навчальний посібник. Київ : ФОП Ямчинський О. В., 2020. 160 с.
3. Основи фахової підготовки : підручник / Токарева О. В., Лакида П. І., Сендонін С. Є., Левченко В. В., Курило О. І. Київ : НУБіП України, 2024. 170 с.
4. Генсірук С.А., Фурдичко О.І., Бондар В.С. Історія лісівництва в Україні. Львів : Світ, 1995. 424 с.
5. Генсірук С.А. Ліси України. Київ : Наукова думка, 1992. 408 с.
6. Свириденко В.Є. Основи фахової підготовки. Короткий історичний нарис про лісогосподарський факультет Навчально-наукового інституту лісового і садово-паркового господарства для студентів спеціальності 6.130401 – „Лісове господарство”. Київ : НАУ, 2004. 35 с.
7. Байтала В. Д. Лісівничі перехрестя. Харків : Прапор, 2005. 168 с.
8. Діденко В. В. Нарис з історії Національного аграрного університету: До 110-річчя від дня заснування. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Аграрна наука, 2008. 232 с.
9. Лісове господарство України. Київ : Державний комітет лісового господарства України, 2003. 24 с.
10. Лісогосподарський факультет (1840-2000). Київ : УХЛ-Прес, 1998. 23 с.
11. Маурер В.М. Уклін доземний вчителям. Київ, 2017. 214 с.
12. Мельничук Д. О., Сердюк А. Г., Рябченко В. І. Національний аграрний університет (1840–2000) Київ : УХЛ-Прес, 1998. 112 с.
13. Національний аграрний університет (1898-1998) / Мельничук Д.О. та ін. Київ : УХЛ-Прес, 1998. 112 с.
14. Свириденко В. Є. Кузня лісогосподарських кадрів. Київ : Арістей, 2005. 128 с.
15. Українська енциклопедія лісівництва (гол. ред. Генсірук С.І.). Львів : НАН України, 1999. Том 1. 463 с.
16. Видатні випускники – діячі науки, освіти та виробництва. *Навчально-науковий інститут лісового і садово-паркового господарства.* URL: <https://nubip.edu.ua/node/1067/11> (дата звернення: 20.05.2022).
17. Державне агентство лісових ресурсів України. URL: <http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/index> (дата звернення: 20.02.2024).

18. Історія університету. *Національний університет біоресурсів і природокористування України*. URL: <http://www.nubip.edu.ua/about/history> (дата звернення: 20.05.2024).
19. Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України : наказ ректора НУБіП від 20.02.2015 р. № 6. URL : http://nubip.edu.ua/sites/default/files/u18/pologennya_ekz_zal.pdf (дата звернення: 20.05.2024).
20. Положення про організацію освітнього процесу в національному університеті біоресурсів і природокористування України наказ ректора НУБіП від 27.03.2015 р. № 7. URL: http://nubip.edu.ua/sites/default/files/u34/Pro_organization_navch_proces%2B.pdf (дата звернення: 20.05.2024).
21. Положення про студентське самоврядування : затверджено конференцією студентів університету. URL : https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u142/polozhennya_pro_so_nubip_ukrayini.pdf (дата звернення: 20.05.2024).
22. Правила внутрішнього розпорядку Національного аграрного університету : затверджено ректором НУБіП України від 20.02.2015 р. № 1. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u18/pravila_rozporyadku.pdf (дата звернення: 20.02.2024).
23. Про вищу освіту : Закон України 18 бер. 2020 р. № 1557. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 20.05.2024).
24. Про затвердження Правил охорони праці для працівників лісового господарства та лісової промисловості. Державний комітет україни з нагляду за охороною праці. Наказ затверджений 27.11.2007 № z1084-05. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1084-05> (дата звернення: 20.05.2024).
25. Статут Національного університету біоресурсів і природокористування України. *Офіційні документи*. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u18/statut_nubip_ukrayini.pdf (дата звернення: 20.05.2024).